

Genteknologiutvalget

v/utredningsleder Casper Linnestad

epost: casper.linnestad@kld.dep.no

Vår ref.: 2021/243

Dato: 10. desember 2021

Bioteknologirådets innspill til Genteknologiutvalget

Det vises til Genteknologiutvalgets ønske om innspill til sitt NOU (norsk offentlig utredning) arbeid. Genteknologiutvalget ble satt ned 13.11.2021, og skal legge frem sin NOU innen 01.06.2022. Utvalget skal oppdatere kunnskapsgrunnlaget i Norge på området genteknologi og genmodifiserte organismer (GMO). Det er 20 år siden den forrige NOU-en ble lagt frem, og i mellomtiden har det skjedd store teknologiske fremskritt. I hovedsak dreier det seg om at genredigering ved hjelp av «gensaksen» Crispr internasjonalt har blitt mer etablert som en ny avl- og foredlingsmetode. Disse endringene utfordrer GMO reguleringene i EU/EØS, som antas å resultere i endringer i EU reguleringer med tilhørende behov for revisjon av norsk genteknologilov.

I 2018 kom det forrige Bioteknologirådet (det ble rutinemessig byttet ut i 2019) med en uttalelse med tittelen «Forslag til oppmykning av regelverket for utsetting av genmodifiserte organismer». Der tok flertallet til orde for en lagdelt reguleringsmodell, hvor graden av regulering skulle speile graden av genetisk inngripen. Mindretallet ønsket å videreføre den gjeldende loven og heller utnytte handlingsrommet den har. Flertallet gikk også inn for at ikke arvelige genteknologiske endringer av planter og dyr ikke skulle omfattes av GMO begrepet i genteknologiloven.

Genteknologiutvalget sitt mandat inkluderer å ta stilling til uttalelsen fra Bioteknologirådet. I dette innspillet har derfor rådet fokusert på noen momenter som er nye sammenlignet med 2018-uttalelsen.

Det er særskilt tre områder Bioteknologirådet ønsker å rette utvalgets oppmerksomhet mot nå. Rådet mener at det vil være en styrke for NOU-en dersom de diskuterer disse områdene i sitt arbeid..

- I Europa foreligger det nå et forslag om å særbehandle genredigerte planter uten DNA som krysser artsgrenser, såkalt cisgen-genredigering. Ettersom norsk genteknologilov i stor grad er og vil måtte bli harmonisert med EU direktiver gjennom EØS-avtalen, så bør genteknologiutvalget i sitt arbeid inkludere statusen (innhold og tidslinjer) til det nevnte forslaget.

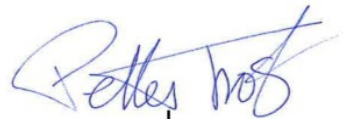
- Bioteknologirådet har merket seg at bærekraft er ikke nevnt spesifikt i utvalgets mandat. Bærekraftbegrepet som er viktig i norsk genteknologiregulering, er blitt en vesentlig del av debatten i EU og kan bli en del av godkjenninger av produkter i en ny EU regulering. Bioteknologirådet mener derfor genteknologiutvalget bør se på hvorvidt bærekraft som praktisert godkjenningskrav i norsk genteknologilov har en annen betydning enn det vil kunne få i EU. Rådet mener generelt det er behov for å se nærmere på hvordan de norske tilleggskriteriene har fungert, og evt vil kunne fungere i fremtid for genredigerte organismer generelt og spesielt i lys av EU posisjoner om genredigering, FNs bærekraftmål og EUs Green Deal.
- Bioteknologirådet mener det er behov for å diskutere reglene for innesluttet bruk med tanke på rammebetingelsene for reaktorbasert bioteknologi. Biosikkerhetskravene for innesluttet bruk kan oppfattes som strenge.

Bioteknologirådet vil komme tilbake med mer utfyllende vurderinger i forbindelse med høringsrunden til NOU-en.

Med vennlig hilsen

Ole Frithjof Norheim
leder

Petter Frost
direktør

Saksbehandler: Håvard Øritsland Eggestøl